

Bučiuoti selfj

Kaip tik tą akimirką, kai tavo išmanusis telefonas iškrenta ir ištykšta ant asfalto, tu pajunti ne pyktį, ne gailestį ir ne susierzinimą (o galėtum, nes per sekundę praradai apie 400 eurų) – tik apmaudą: „Ech, kaip gaila, kad nėra kito telefono, kuriuo galėčiau nufotografuoti, kaip gražiai sudužo mano telefonas – ir įkelti šią istoriją į feisbuką.“ Ir tą pačią akimirką pats supranti, kad tai – ligos simptomas.

Ir vis tiek negali sustoti, galvoji toliau: taigi su vienu telefonu net selfio normalaus pasidaryti negali, nes tame selfyje niekada nesimato tavo telefono. Ir tavęs su telefonu – geriausiu atveju tik tavo ranka, laikanti nematomą telefoną. Vos nepradedi rutulioti verslo plano: reikėtų įkalbėti kiekvieną žmogų nuolat turėti du telefonus – tuo kitu telefonu jis galėtų ne tik nufotografuoti sudužusį telefoną, bet galėtų įamžinti save, liūdintį prie telefono lavono. Arba kokio užsienietiško atviruko fone nusifotografuotų save – besifotografuojantį. Visi matytų ne tik jį – selfyje, bet ir jo

brangujį, gražųjį, mylimąjį instrumentą. Taigi – žmogus turėtų ne tik selfį, bet ir selfio selfį. Jis turėtų neeilinę galimybę: pamatyti save, žiūrintį į save. Pamatyti ne kito žmogaus, o savo žvilgsnį. Paprastasis selfis (*selfis vulgaris*) – visados nepilnas, nes jame neužfiksuojamas svarbiausias dalykas: tas momentas, kai žmogus žiūri į save kameros akimi – su meile, su pasididžiavimu, su distancija ir visiškai nesavanaudiškai. Greičiau – tavanaudiškai. Ir blogiausia – nematydamas savęs.

Žmogus taip galvoja ir šitaip kalba: „Selfį aš darau ne sau. Aš darau jį, kad galėčiau parodyti kitiems. Aš darau jį tau. Selfis lie-tuviškai galėtų vadintis ne selfis, o telfis ar taufis. Aš žiūriu į save jūsų akimis. Aš parodysiu jums save tokį, kokį jūs norite pamatyti. Aš surasiu būdą jums patikti. Aš – jūsų, jums, jумыse. Jei jūs manęs nematote, jei apie mane nežinote – manęs tiesiog nėra. Nes svarbiausia – ne tai, kad aš esu, o tai, kad aš esu pamatytas. Kad elektroninė erdvė leidžia man pasidauginti, pumpuruotis, klonuotis, kopijuotis – vienu metu apsigyventi tūkstančiuose, milijonuose aparatų, ekranų, atminčių – o gal ir atsidurti milijonuose (na, gerai – tūkstančiuose) žmonių galvų. Negana, kad aš pamatytas, man labai svarbu – kiek kartų: kiek peržiūrų, perklausų, perkalbų.“

Yra juk tokie skaitliukai, kurie gali lengvai pasakyti: kiek žmonių šiuo metu žiūri tavo puslapį, kiek kalba apie tave, kiek tavimi dalinasi („o, kaip gera – kai manimi dalinasi“), kiek žiūrovų parodė, kad tavo nuotrauka patinka („ak, kaip man patinka, kad mano fotkės patinka“). Nors čia dar yra trūkumų: pedagogai galėtų reikalauti, kad feisbuke būtų įvesti skirtingi „patinka“ įvertinimo

laipsniai: kad būtų – „puikiai patinka“, „labai gerai patinka“, „gerai patinka“, „vidutiniškai patinka“, „patenkinamai patinka“, „silpnai patinka“ ir – nors patinka, bet – „blogai patinka“.

Kai pagalvoji, tai tas feisbukas – gal vienintelė galimybė pasidauginti tokiu astronominiu mastu. Jeigu paskirsi visą gyvenimą tam, kad išgarsėtum kaip dainos apie milijonus autorius, gali būti garantuotas, kad Latvijoje tavęs niekas nežino, jau nekalbant apie Lenkiją. Taip ir kalbės apie tave su pagarba: „Čia tas, kuris sunkiu darbu pasiekė, kad jo niekas nežino net Latvijoje.“ Jei būsi architektas, tai sukursi kokius laidojimo namus, ir jų lubas apžiūrinės tik numirėliai užmerktomis akimis. Arba sugalvosi kiškio namą – kiškiams. Jeigu būsi rašytojas – neduokdie, poetas, – tai turėsi dvidešimties pakalikų skaitytojų būrelį, iš kurių adoruojančių veidų net nesuprasi, kad jau nusirašei, kad laikas sustoti. Ir rašysi, rašysi – net ne eilėraščius, o knygas, ir leisi, ir leisi jas 200 egzempliorių tiražu, iš kurių penkiasdešimt nusipirksi pats ir išdalinsi net tiems, kurie nemoka skaityti.

Jei būsi dailininkas, gal ir pasieksi, kad visuose kaimuose, kur bus tavo parodos, žmonės puls apžiūrinėti paveikslų – nes pasklis gandas, kad savivaldybės buhalterės ten pavaizduotos visiškai nuogos, o apskrities viršininkas – paveiksle irgi nuogas – valgo savo nesantuokinius vaikus. Jau nekalbant apie nuodėmklausius: kokia kančia sėdėti klausykloje – kam klausytis, jei pasakui negali niekam papasakoti. Negalėtum feisbuke parašyti, apie kokias nuodėmes išgirdai. Arba plastikos chirurgai: vargšai, beveik niekam negali pasigirti, kam padarė priekį arba užpakalį, o kam šiaip ką nors padidino ar sumažino. Kam taip stengtis, jeigu

jų kūrinis apžiūrinėja koks dešimt žmonių sporto klubo duše arba vienas žmogus – dešimt minučių – priemiesčio motelyje, pietų pertraukos metu.

Kartais, žinoma, nepagalvoji, koks pavojingas dalykas tas feisbukas: kol esi visiškai privatus asmuo, gali juokinti pasaulį savo kulinarinių stebuklų nuotraukomis arba girtu kaimyno išminties deimantais – įrėmindamas žodžius ir nepamiršdamas pasakyti, kad taip kalbėjo Aristotelis arba, blogiausiu atveju – Einšteinas. Pavyzdžiui, kai tavo automobilių meistras sako: „Sveikata – ligų šaltinis“, turėdamas omeny, kad vakar pasigėrė ir jam dabar pagirios, feisbuke gali šią frazę įdėti į rėmelį su prieraišu „Herakleitas“. Tik jeigu tu gerokai viešesnis asmuo – neduokdie, koks deputatas ar delegatas, – turi saugotis ir geriau nerizikuoti. Nes visos tavo įžvalgos apie „įvairias mintis“, „rinkėjus – runkelius“, „pedagogus – Maskvos agentus“ ir „nekvepiančius juodaodžius“ atsigręš prieš tave. Jei norėjai, kad žmonės juoktųsi – žmonės juoksis, bet ne iš tavo juokų, o iš tavęs. Jei norėjai būti žinomas – būsi, bet pasigailėsi, kad norėjai. Feisbukas sustiprina komunikacijos lygį, bet nesąmonės laipsnį irgi padidina astronominiu mastu ir geometrine progresija. Buvo, atrodo, beveik normalus žmogus, kol velnias jo nenunešė į feisbuką. Vos prisijungė, ir pradėjo iš jo byrėti rasistinių pažiūrų perlai ir homofobijos deimantai. Ak, ne veltui tie viešieji asmenys – ypač protingesni – privengia feisbuko. Reikia proto, kad suprastum, jog nesi pakankamai protingas.

Kaip pamatyti ir suprasti, kad feisbukas – tai veidrodis. Kad, rodant save kitiems, galima parodyti save sau pačiam – ir pamatyti

patį save. Pamatyti – kaip atrodai sau – ne kitų, bet savo akimis. Kažkodėl prisimeni Paryžiaus globėją Saint Denis, kuris nešėsi savo nukirstą galvą ir, kaip tu sakai, ėjo verkdamas ir bučiuodamas save į lūpas.

Prieš sudūžtant galvos telefonui, galima pasiklausti, kol dar ne vėlu: kai žiūri į save – ką tu nori ten pamatyti.

Pamatyti – ar parodyti.

Būti ar atrodyti.

Gyventi ar rodyti, kaip gyveni.

Dar yra laiko: gal per vasarą pasiseks – pamatyti save savo veidrodyje: savo žvilgsnį – taip įdėmiai žiūrintį į save.